ʻATIQOT

VOLUME 101

ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
JERUSALEM 2020

'Atiqot
Publications of the Israel Antiquities Authority

Editor-in-Chief: Zvi Greenhut

Series Editor: Rachel Kudish-Vashdi

English Editors: Zvi Gal
Lori Lender
Dafnah Strauss-Doron
Lior Weissbrod

Hebrew Editor: Zvi Gal
Galit Samora-Cohen
Dafnah Strauss-Doron

Editorial Coordinator: Michal Shemuel

Cover Illustrations
Hebrew: Chancel Screen Column Decorated in Relief, Byzantine Period, Ḥorbat Ḥadat
(Photography: Lihi Habas)
English: Oval Clay Lid, Middle Bronze Age, Ḥorbat 'Alona
(Drawing: Alina Pikovsky)

Typesetting and Layout: Ira Bendersky and Hagar Maimon
Production: Ira Bendersky
Preparation of Illustrations: Natalia Zak, Irina Berin and Bracha Zilber

Printing: Digiprint Zahav Ltd

© 2020, THE ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
POB 586, JERUSALEM 91004
ISBN 978-965-406-718-8
EISBN 978-965-406-719-5
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

CONTENTS

Ḥorbat ‘Illin Taḥtit: A Late Early Bronze Age IA–B Settlement in the Bet Shemesh Region	Ron Be’eri, Yitzhak Paz, Nuha Agha, Anat Cohen-Weinberger and Ariel Vered	1
The Middle Bronze Age Pottery of Ḥorbat ‘Alona (Khirbat el-‘Alawina)	Lilly Gershuny	47
A Scarab and Two Scaraboids from Ḥorbat ‘Alona (Khirbat el-Alawina)	Ianir Milevsky	75
Radiocarbon Dating of the Plaster of Siloam Pool in the City of David	Elisabetta Boaretto	79
Roman-Period Wall Paintings from the Western Quarter at Gamla	Yoav Farhi and Lena Naama Sharabi	83
A Greek Inscription from the Church at Ḥorbat Ḥadat	Leah Di Segni	121

Summaries of the Hebrew Section

Remains of Rural Settlements from the Middle Bronze Age, the Late Iron Age and the Persian Period, and Terrace Walls from the Late Byzantine and Islamic Periods at Ḥorbat ‘Alona (Khirbat el-‘Alawina) (*with contributions by Alon De Groot, Hamoudi Khalaily and Rina Bankierer*)	Shlomit Weksler-Bdolah	127
The City of David (‘Ir David), Siloam Road: A Plastered Pool adjacent to the Siloam Pool	Zvi Greenhut and Gabriel Mazor	137
A Second Temple Period Registration Tag from the City of David (‘Ir David), Siloam Road	Ronny Reich	139
The Coins from the City of David (‘Ir David), Siloam Road	Donald T. Ariel	140
A Byzantine-Period Church at Ḥorbat Ḥadat	Uzi ‘Ad, Orit Segal, Oren Shemueli and Rudolf Cohen	141
Mosaic Floors, Liturgical Furniture and Architectural Sculpture at Ḥorbat Ḥadat	Lihi Habas	145

The Hebrew Section 1*–134*

Abbreviations

AAA	*Annals of Archaeology and Anthropology,* Liverpool 1908–1948
ACOR	American Center of Oriental Research
ADAJ	*Annual of the Department of Antiquities of Jordan*
AIPMA	Association internationale pour la peinture murale antique
ASOR	American Schools of Oriental Research
'Atiqot (*ES*)	*'Atiqot* (English Series)
'Atiqot (*HS*)	*'Atiqot* (Hebrew Series)
BA	*Biblical Archaeologist*
BAIAS	*Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society* (*Strata BAIAS* from 2009)
BAR Int. S.	British Archaeological Reports (International Series)
BASOR	*Bulletin of the American Schools of Oriental Research*
DOP	*Dumbarton Oaks Papers*
ESI	*Excavations and Surveys in Israel*
HA–ESI	*Ḥadashot Arkheologiyot—Excavations and Surveys in Israel* (from 1999)
IAA Reports	Israel Antiquities Authority Reports
IEJ	*Israel Exploration Journal*
INR	*Israel Numismatic Research*
JAS	*Journal of Archaeological Science*
JFA	*Journal of Field Archaeology*
JIPS	*Journal of the Israel Prehistoric Society (Mitekufat Haeven)*
JSOT	*Journal for the Study of the Old Testament*
JSP	Judea & Samaria Publications
LA	*Liber Annuus*
NEAEHL	E. Stern and A. Lewinson-Gilboa eds. *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land* 1–4. Jerusalem 1993
NEAEHL 5	E. Stern ed. *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land* 5: *Supplementary Volume.* Jerusalem 2008
OBO	Orbis Biblicus et Orientalis
OBO.SA	Orbis Biblicus et Orientalis Series Archaeologica
PEFA	Palestine Exploration Fund Annual
PEQ	*Palestine Exploration Quarterly*
PL	J.P. Migne ed. *Patrologiae cursus completus, series latina.* Paris 1844–1880
QDAP	*Quarterly of the Department of Antiquities of Palestine*
RB	*Revue Biblique*
SAOC	Studies in Ancient Oriental Civilization
SEG	*Supplementum epigraphicum graecum.* Leiden 1923–
SBF	Studium Biblicum Franciscanum
ZDPV	*Zeitschrift des deutschen Palästina-Vereins*

Contributors

Alon De Groot
Israel Antiquities Authority

Anat Cohen-Weinberger, PhD
Israel Antiquities Authority

Ariel Vered, PhD candidate
Department of Bible Studies, Archaeology and the Ancient Near East, Ben Gurion University of the Negev

Donald T. Ariel, PhD
Israel Antiquities Authority

Elizabetta Boaretto, PhD
Weitzman Institute, Reḥovot

Gabriel Mazor
Israel Antiquities Authority

Hamoudi Khalaily, PhD
Israel Antiquities Authority

Ianir Milevski, PhD
Israel Antiquities Authority

Leah Di Segni, PhD
Institute of Archaeology,
The Hebrew University, Jerusalem

Lena Naama Sharabi, PhD candidate
Institute of Archaeology,
The Hebrew University, Jerusalem

Lihi Habas, PhD
Institute of Archaeology,
The Hebrew University, Jerusalem

Lilly Gershuny, PhD
Israel Antiquities Authority

Nuha Agha, PhD candidate
Zinman Institute of Archaeology,
Haifa University

Oren Shemueli
Israel Antiquities Authority

Orit Segal
Israel Antiquities Authority

Ron Be'eri, PhD
Israel Antiquities Authority

Ronny Reich, PhD
Zinman Institute of Archaeology,
Haifa University

Rudolf Cohen, PhD (z"l)
Israel Antiquities Authority

Shlomit Weksler-Bdolah, PhD
Israel Antiquities Authority

Yoav Farhi, PhD
Zinman Institute of Archaeology,
Haifa University
Department of Bible Studies, Archaeology and the Ancient Near East, Ben Gurion University of the Negev

Yitzhak Paz, PhD
Israel Antiquities Authority

Zvi Greenhut, PhD
Israel Antiquities Authority

עתיקות

כרך 101

רשות העתיקות
ירושלים התשפ״א

עתיקות
פרסומי רשות העתיקות

עורך ראשי: צבי גרינהוט

עורכת הסדרה: רחל קודיש־ושדי

עריכה עברית: צבי גל
גלית סמאורה־כהן
דפנה שטראוס־דורון

עריכה אנגלית: צבי גל
ליאור ויסברוד
לורי לנדר
דפנה שטראוס־דורון

רכזת מערכת: מיכל שמואל

איורי עטיפה
עברית: עמוד סורג משיש מעוטר בתבליט, התקופה הביזנטית, חורבת חדת (צילום: לי־היא חבס)
אנגלית: מכסה סגלגל מחרס, תקופת הברונזה התיכונה, חורבת עלונה (ציור: אלינה פיקובסקי)

סדר ועיצוב: אירה בנדרסקי והגר מימון
הבאה לדפוס: אירה בנדרסקי
הכנת איורים לדפוס: נטליה זק, אירינה ברין וברכה זילבר

דפוס: דיגיפרינט זהב בע״מ

© כל הזכויות שמורות לרשות העתיקות
ת״ד 586, ירושלים 91004
ISBN 978-965-406-718-8
EISBN 978-965-406-719-5
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

תוכן העניינים

שרידים של יישובים פרוזים מתקופת הברונזה התיכונה, שלהי תקופת הברזל והתקופה הפרסית, וטרסות משלהי התקופה הביזנטית והתקופה האסלאמית בחורבת עלונה (ח׳ירבת אל־עלווינה)	שלומית וקסלר־בדולח	1*
משקולת פלך מתקופת הברונזה התיכונה 2ב׳, מאת אורית שמיר		
כלי החרס מתקופת הברזל, מאת אלון דה גרוט		
כלי החרס מהתקופה הפרסית, מאת אלון דה גרוט		
תקופת הברזל והתקופה הפרסית, מאת אלון דה גרוט ושלומית וקסלר־בדולח		
עיר דוד, דרך השילוח: בריכה מטויחת מימי הבית השני הנסמכת לבריכת השילוח	צבי גרינהוט וגבי מזור	71*
תג לרישום סחורה מימי הבית השני מחפירות עיר דוד, דרך השילוח	רוני רייך	87*
ממצא המטבעות מעיר דוד, דרך השילוח	דונלד צבי אריאל	89*
כנסייה מהתקופה הביזנטית בחורבת חדת	עוזי עד, אורית סגל, אורן שמואלי ורודולף כהן	93*
רצפות פסיפס, ריהוט ליטורגי ופיסול אדריכלי מהכנסייה בחורבת חדת	לי־היא חבס	119*

החלק האנגלי

חורבת עילין תחתית: יישוב משלהי תקופת הברונזה הקדומה 1א׳–ב׳ באזור בית שמש	רון בארי, יצחק פז, נוהא אגא, ענת כהן־וינברגר ואריאל ורד	1
ממצא כלי החרס מתקופת הברונזה התיכונה בחורבת עלונה (ח׳ירבת אל־עלווינה)	לילי גרשוני	47
חרפושית ושני פריטים דמויי־חיפושית מחורבת עלונה (ח׳ירבת אל־עלווינה)	יניר מילבסקי	75
תיארוך רדיומטרי של הטיח מבריכת השילוח, עיר דוד	אליזבטה בוארטו	79
ציורי קיר מהתקופה הרומית ברובע המערבי בגמלא	יואב פרחי ונעמה שרעבי	83
כתובת יוונית מהכנסייה בחורבת חדת	לאה די סגני	121